

ATYÁM SZEMEFÉNYE VAGYOK

CSALÁDNAPOK
2011

**ATYÁM SZEMEFEÉNYE
VAGYOK
CSALÁDNAPOK
2011**

Családok a Családért Egyesület
Óbudavár, 2011

Szerkesztette:
Fleischer Zoltán és Andrea

Lektorálták:
Lőw Péter és Helga, Fleischer Zoltán és Andrea

A füzetet készítették:
Czigányik Zsolt és Anna, Fehér Zoltán és Mária,
Fleischer Zoltán és Andrea, Endrédy István és Orsolya,
Kaposi László és Andrea, Kuslits Károly és Panka,
Lőw Péter és Helga, Mészáros Zoltán és Zsuzsa

ISBN 978-963-88469-4-5

Kiadja a Családok a Családért Egyesület
8272 Óbudavár, Kistelek u. 2.
Tel.: +36/87 655-014
www.schoenstatt.hu
e-mail: iroda@schoenstatt.hu

Felelős kiadó:
dr. Endrédy István

Nyomdai előkészítés: Heiszer Csaba és Erika
Nyomdai munkák: OOK-Press Nyomda, Veszprém

Tartalomjegyzék

„Atyám szemefénye vagyok”	5
Az életet szolgáljuk	10
Atyával – igazán, most	15
Atyám szemefényeként fordulok Atyám szemefényéhez	19
Az Atya mindig elérhető	22
Atya kell nekünk	26
Új kor, megújuló szeretet	33
Szűzanyánk a szentélyben	38

1. „Atyám szemefénye vagyok”

*„Nem szabad lazítanunk, míg nem lesz az a legteljesebb
meggyőződésünk: én az Isten szemefénye,
az Isten kedvence vagyok.” (J. K.)*

2010 októberében egy ünnepi szentmise keretében a Magyar Schönstatt Család megnyitotta az Atya-évét. Mindez része annak a nemzetközi előkészületnek, amely megelőzi a szeretetszövetség megkötésének centenáriumát (2014. október 18.). Ezért most fokozottan az Atyára figyelünk, Kantenich atya szavaival élve „az Atya körül keringünk”.

A korábbi években általában olyan jelmondat született a zsinaton, amely mozgásba hozott minket konkrét tettekre sarkallva. „Atyám szemefénye vagyok” – így hangzik a 2011. esztendő jelmondata. Talán első hallásra ez a mondat meglepő, szép és mély tartalmat rejtget, de nem indít közvetlenül tettek végrehajtására. Vajon mit kell tennünk? Hogyan lehet ezt értelmezni? Hogyan tudjuk élővé tenni? Jól érezzük, hogy ez a jelmondat először a szívünket érinti meg. Öröm és boldogság tölt el minket, de marad bennünk némi bizonytalanság is. Tényleg én, akit olyan jól ismersz Atyám, akinek az élete előtted egy nyitott könyv, valóban én a „Te szemed fénye” lennék?

Minden gyermek arra vágyik, hogy kedvenc gyermeke lehessen a szüleinek, és őt feltétel nélkül szeressék. Ha nem kapják meg ezt a megkülönböztetett szeretetet, akkor különböző módon próbálják felhívni magukra a figyelmet. Van olyan gyermek, aki produkálja magát, akár kisebb „rosszaságokat” is elkövet. Mások a megerősítést várva kérdezzetik: „Ugye én vagyok a te kedvenc gyermeked?” Előfordulhat, hogy az a benyomásuk támad, hogy ha jobban teljesítenek, jobban is szeretik őket.

Egy apa mesélte lánya esküvőjén a násznépnek:

„Volt egy időszak, amikor a lányom újra és újra arról kérdezett, hogy ő-e az én legkedvesebb gyermekem. „Apa, én vagyok a te kedvenc gyermeked?” – szokta kérdezzetni. Tíz éves lehetett ekkoriban. Mint apa természetesen örültem ennek, de közvetlenül szavakkal „te vagy az én kedvenc gyermekem” nem erősítettem meg, hanem mindig azt válaszoltam, hogy mind a három lányomat nagyon szeretem. Attól féltem, hogy a két másik lányom háttérbe szorítva érezheti magát. Ráadásul édesanyámtól azt tanultam, hogy sem gyereket sem unokát

nem szabad a másik elé helyezni. Anyám igazságos akart lenni, és az is volt. Ezt az egész családom nagyon jóteknő dolognak tartotta.

Ez a kislány különösen érzékeny és szeretetre vágyó volt. Utólag azt gondolom, hogy meg kellett volna erősítenem – különösen azután, hogy Kantenich atyát tanulmányoztam, aki mindig azt mondja, hogy minden ember Isten kedvenc gyermeke. Tulajdonképpen mi emberek a valódi szeretetre szomjazunk. A kicsi gyermekeknek egyenesen a szemükből kiolvashatjuk, ha telve vannak szeretettel. Ezért felhívom az apák figyelmét: egy gyermek soha nem tud elég szeretetet kapni.”

Gyermekeként bizonyára tapasztaltuk, hogy szüleink magukról megelégedve gyönyörködnek bennünk. Szívet melengető és biztonságot adó érzés volt elidőzni a ránk szegezett pillantásukban. Mit éreztünk? Én vagyok az, akitől apám és anyám szeme megfényesedik, a szüleim szemefénye vagyok. Ez a szívünkbe oltott vágy soha sem szűnik meg, bár kamaszként elbizonytalanodunk, de még felnőttként is arra vágyunk, hogy szeretett gyermekek lehessünk.

Kitől várhatjuk most felnőttként, akár még öszülő fejjel is ezt a gyermekeknek kijáró atyai szeretetet? Ki ültet vajon az ölébe bennünket és cirógatja meg a fejüket?

A Mennyei Atya szeretetében mindig biztosak lehetünk. *„Isten olyan embereket akar, aki szeretetközösségre lépnek vele (Deus quaerit condiligentes se). Vagyis a Jóisten azért teremtett engem, hogy szerethessen. Ez a létem értelme. És akkor biztos lehetek abban, hogy a bölcs és jóságos és együttal mindenható Isten segíteni fog abban is, hogy meg tanuljak szeretni.”* (J. K.)

Isten, a mi szerető Mennyei Atyánk az, aki mindig így tekint ránk. A Szentírásban több helyen is a tudunkra adja, hogy mennyire fontosak vagyunk Neki. Jeremiás prófétánál például ezt olvassuk: „Mielőtt megalkottalak anyád méhében, már ismertelek, mielőtt megszületnél volna, megszenteltelek.” Ezekben a szavakban benne van a törődés, az óvó, féltő gondoskodás, és a feltétel nélküli szeretet. Kifejezi azt is, hogy nem véletlenül vagyok az aki, és születtem bele abba a családba, ahol most élek, hanem a Jóisten örök tervének része vagyok, egyedi és megismételhetetlen.

Most csukjuk be a szemünket, és gondoljunk arra, hogy ott állunk a Jordán vizében. Nagy tömeg vesz körül bennünket. Fürdünk a napsütésben, és nem érezzük nyomasztónak a tömeget, éppen ellenkezőleg.

Összetartozunk. Aztán megpillantjuk Jánost, aki kereszten. És most Jézus kerül sorra, Ő is alámerül, de ekkor valami történik.

„Amikor feljött a vízből, látta, hogy megnyílik az ég, és a lélek galamb alakjában leszáll rá. Szózat is hallatszott az égből: Te vagy az én szeretett fiam, benned telik kedvem.” (Mk. 1,9–11) Ez a mondat mindannyiunknak szól. Mivel a keresztségben Isten fogadott fiai vagyunk, ránk is vonatkozik az Atya szózata: te vagy az én szeretett fiam, benned telik kedvem. Kentenich atya így fogalmaz:

*„Krisztusban megosztjuk Istennel a méltóságot,
Mi vagyunk az emberiség és az ég dísze,
És teljes bensőnkől örülhetünk,
Hogy a Mennyei Atya szeme fényei vagyunk.” (J. K.)*

Kentenich atya fiatal nevelőként viszont fontosnak tartotta, hogy ne legyenek kedvencei, ugyanis sok nevelő a kivételezéssel tönkreteszi a közösséget, egyesek sebeket kapva mellőzötteknek érzik magukat, a „kis kedvencek” pedig méltatlan előnyökhöz jutnak, amelyek hosszú távon sokat ártanak.

Mégis sokan a tanítványai közül az ő kedvencének érezték magukat. Hogyan lehetséges ez? Ismerte a reábízottakat, azt is tudta, hogy igen különböző a természetük, más és más adottságokkal rendelkeznek. Képes volt érzékelni és megérteni a diákokban lejátszódó folyamatokat. Arra törekedett, hogy kiolvassa, és ne átrajzolja azt a képet, amit a Mennyei Atya rajzolt a szívükbe. A fiúk eredetisége abban rejlik, hogy ők az Atya ikonjai, ezért egyéni bánásmódban részesítette őket. Emiatt érezték sokan úgy, hogy ők Kentenich atya kedvencei. Megosztotta a szeretetét a tanítványai között.

Mit kell tehát tennünk? Tavasszal szívesen megyünk a szabadba és megfürdünk a napsugarakban. Érezzük a nap melegét, amely tetőtől talpig átjárja fáradt tagjainkat. Hasonló érzés tölt el minket, ha a jelmondatra gondolunk, amely a lelkünket érinti meg. Először is elidőzünk ennél a mondatnál, engedjük, hogy átjárja a szívünket.

„A Jóisten szeret engem, mint gyermeket, mert Ő apa. Ezért újra meg újra vizsgáljuk meg: Hol bizonyult az Isten – az Ő gondviselésében – jó-ságos apának irántam?” A jó dolgokban könnyű meglátni a Jóisten kezét. Egy fiatal lány így foglalta össze élethelyzetét: „Szerencsére én boldog életet kaptam Istentől, remélem ez így is marad. Minden

nap hálát adok azért, mert a szüleim, a barátaim, a családom és a szerelmem csodálatosak. Soha nincs hiányérzetem sem magam felé, sem az életem felé.”

Meg kell tanulnunk elhinni azt, hogy a keresztség és a szenvedés mindig az atyai szeretet kifejeződése. Tehát mindig arra kell gondolnom, ha a Mennyei Atya valamilyen módon fájdalmat okoz nekem: orvos műt engem.

Az Atya szemefényének lenni nem azt jelenti, hogy nem élünk meg nehézségeket. A Jóisten atyai keze időnként vaskesztyűt húz és formál minket, hogy olyanná váljunk, amilyennek elgondolt minket. Végtelenül bölcs, ezért tudja, hogy mire van szükségünk. Sokan tévesen azt gondolják, hogy Istennek nem szabadna olyan követelményeket állítania elénk, mint amelyet az örök Atya állított egyszülött Fia elé.

Egy fiú 10. osztály végén kémiából elégtelent kapott, kilátástalannak látta a helyzetet. Elfordultak tőle korábbi osztálytársai, a szülei is nehezteltek rá. De szeptembertől olyan osztályba került, ahol a diákok többsége szorgalmasan tanult, az új közösségben igaz barátokat talált. Így emlékezett vissza erre az élethelyzetre:

„Nagyon letört voltam. Ez az időszak egyfajta válsághelyzet volt mind a tanulásban, mind az életvitelben. És akkor egy nagyon komoly önvizsgálatot kellett, hogy tartsak. Mind az életviteltemet, mind a tanuláshoz való hozzáállásomat kellett újra gondolni és újra kellett élni. És igazából itt tapasztaltam meg Istennek azt a csodálatos kegyelmét, amivel minden élethelyzetből kivezeti az embert. Ez volt az utolsó lökés, ami ezen a pályán elindított: lelkész leszek.”

Kentenich atya nagyon lényegesnek tartotta, hogy eleven érzékelés kapcsolatban legyünk az Atyával. Számtalanszor felhívta a figyelmet arra, hogy Istent és az Ő akaratát minden dologban, eseményben és körülményben, de minden emberben és emberi találkozásban is meg lehet találni. Ezért fontos, hogy esténként megvizsgáljuk a napunkat, és megtanuljuk felismerni a Mennyei Atya jelenlétét a hétköznapiinkban.

„Újra és újra be kell vésznünk magunknak. A legnagyobb gondunk az legyen, hogy legyünk minden másodpercben végtelenül gondtalanok. Nem hanyagságból gondtalanok, hanem mert bízunk az Istenben. Ne úgy legyünk gondtalanok, hogy semmit sem teszünk semmit itt a földön, gondoskodjunk a megfelelő mértékben, de a háttérben legyen ott a megrendíthetetlen bizalom: „mater habebit curam.” (J. K.)

A gazdasági válság sok családot hozott nehéz anyagi helyzetbe. Egy családapa internetkávézót működtetett. A jól működő vállalkozás egy idő után veszteségessé vált. Egyik hitelt a másik után kellett felvennie. Eközben az apa önértékelése is válságba került, ráébredt arra, hogy képtelen a családjáról gondoskodni, de a változtatáshoz nem volt elegendő ereje. Egy ideig a számítógép rabjaként tengette életét.

Mindez nem csak anyagi, hanem lelki terhet is jelentett a családnak. Sokat imádkoztak, és más családok is hordozták őket imáikban. Amikor a helyzet csaknem kilátástalanná vált, közbe lépett a gondviselő Isten. Az apa kapott egy állást, bár nehéz fizikai munkát végez, de túljutott a krízisen. Megszabadult az évek alatt felhalmozódott súlyfeleslegtől, az internet függőségtől és az önértékelési zavartól. És most szabad emberként a legfőbb vágya az, hogy eljusson Csíksomlyóra.

Kentenich atyával így imádkozhatunk:

*„Fogadd el Uram egész szabadságomat, emlékezőtehetségemet,
értelmemet, akaratomat, és egész szívemet.*

Mindenem tőled kaptam, mindent visszaadok.

Tégy vele azt, amit csak akarsz.

Cserébe kegyelmet, szeretetet és gyümölcsozóséget kérek.

*Kegyelmet, hogy mindig örömmel akaratodat
és kívánságodat kövessem.*

*Szeretetedet, hogy mindig a szemed fényének, a kedvencednek
higgyem és tudjam magam, és ezt néha érezzem.*

*Gyümölcsozóséget, hogy a Te és a Szűzanya eszközeként
termékeny lehessenek a közös művünkért.*

Így dúsgazdag leszek és semmi mást nem kérek. Ámen.”

2. Az életet szolgáljuk

Ahogy közeledett a hétvége, egyre jobban elbizonytalanodtunk. Eredetileg azt terveztük, hogy végre kialusszuk magunkat (hiszen fáradtan nem tudunk szeretni), és kicsit rendbe szedjük az otthonunkat, töltekezünk. Aztán kiderült, hogy az egyik gyermekünket kirándulásra kell vinni, ráadásul éppen ezen a szombaton lesz az a színdarab, amit szerettünk volna megnézni. A naptárba tekintve az is világossá vált, hogy keresztfiunknak erre a napra esik a névnapja, és jó lenne őt megköszönteni. Régóta szeretnék elmenni úszni, sport gyanánt, és hetek óta halogatjuk egy baráti házaspár meghívását, jó lenne ezt is az egyik este nyélbe ütni. De jó lenne társasjátékozni is a gyerekekkel, hiszen erre van az élet. Most akkor mit tegyünk?

Rengeteg feladat, munka, folytonos időhiány jellemez bennünket. Sokszor érezzük azt, hogy nem jut időnk arra, amire szeretnénk. Mi is a fontosabb, melyik programot, feladatot válasszuk? Mire szánjuk az időnket, az energiánkat?

Folyamatosan választási lehetőségek vonulnak el előttünk, a szabadság pedig azt jelenti, hogy döntéseket hozunk. Az élet végső soron döntéseket jelent. Az idő Isten ajándéka nekünk, a döntéseink a mi ajándékunk Istennek. („Nem a képességeink számítanak, hanem a döntéseink.”)

Ráadásul sokszor azt érezzük: a munkánknak/erőfeszítésünknek (pl. rendrakás) nincs eredménye, értelme. Mi az, amire mindenképpen érdemes energiát szánni, és mi az, amit abba kell hagynunk?

Mi alapján válasszunk, hogyan döntsünk?

Az egyik igen elfoglalt példaképünk, Batthyány-Strattmann László szigorú időbeosztás szerint élt. Hajnalban kelt, rengeteget dolgozott, megvolt az ideje a kórházi látogatásoknak, a műtéteknek, a viziteknek. De ezek mellett is minden nap időt szakított az imádságra, időt arra, hogy a feleségével töltekezzen, és hogy naponta egy-egy gyermekével minőségi időt töltsön (12 gyermeke volt).

Előttünk van a kép, ahogy egy anyukához vendégek érkeztek, akik megdöbbenve látták: a lakásban minden a feje tetején állt. Az anyuka a romhalmaz tetején ült csendesen, és szoptatott. Kisbabája

ételallergia miatt csak anyatejet kaphatott, és ez az anyuka teljes idejét igénybe vette. Az érkező látogatóknak ezt mondta: „Ne haragudjatok a rendetlenség miatt, de most egész nap itt ülök, és szoptatok.” Egész nyugodt volt, tudta, hogy az életet szolgálja.

Egy baráti család jut eszünkbe: régi házukat próbálják eladni, mert éppen átköltöztek az ország másik pontjára 4 gyermekükkel, mindezek terhével-gondjával, a férj államvizsga és munkakeresés közötti közepén. Mégis: a házaspár ebben a sűrű időszakban is elvállalt egy teljes heti munkaidőt igénylő feladatot Schönstatt számára.

Jézus is sokszor felhívja a figyelmet mások szolgálatára (lábmosás, „aki első akar lenni, legyen mindenki szolgája”, „szeresd felebarátodat, mint önmagadat”, „az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon” ...). Ezzel összhangban Kantenich atya fő célja, hogy szilárd, erős papi jellemekké formáljuk magunkat, ahol a papi jellem Kantenich atya szerint az, aki önzetlenül szolgál másokat, aki föláldozza magát másokért.

Kantenich atya egyik kedvenc jelképe, ahogy a pelikán mama eteti a fiókáit. Állítólag, ha nincs élelem, a saját testéből táplálja őket. Mikor Kantenich atyának jelezték, hogy túl sűrű a programja, ő csendesen rámutatott a fiókáit etető pelikán mamára...

Szeretnénk az életet szolgálni. A döntéseinkkel, az energiáinkkal.

Honnan tudjuk, mi szolgálja az életet?

A Szentírásban azt olvashatjuk, hogy „minden fát a gyümölcseről lehet megismerni”, jó fának jó a gyümölcse (Lk 6,43–45). Ez kemény tesztje a dolgoknak: időnként rátekintünk az eredményekre, és láthatjuk: jó lett-e egy döntés, egy folyamat végeredménye. Innen tudhatjuk, valójában az életet szolgálta-e. (Természetesen a gyümölcsfa sem öt perc alatt termi a gyümölcsét, mi sem láthatjuk rögtön az eredményeket, idő kell hozzá.)

Jézus beszél a nem termő fügefáról (Lk 13,6), ami kap még egy esélyt, hátha jövőre majd terem. De ha nem: kivágják. Ezt a – sokszor fájdalmas – konzekvenciát nekünk is le kell vonnunk. Mi az életet akarjuk szolgálni, ha ez nem sikerül, más utakat keresünk.

Szeretnénk sorra venni, mely területeken hogyan tudjuk az életet szolgálni.

Isten az élet forrása. (vö. „Én vagyok az út, az igazság és az élet.”) Végző soron a többi terület is hozzá ér, de érdemes közvetlenül is szolgálni az Életet, Istent. Hogyan? Élő istenkapcsolattal, ahol az ima

nem egy kipipálandó programja a napomnak, ami után az érdekesebb dolgok felé fordulhatok, hanem átszöheti az egész napomat az Isten jelenlétének tudata. Vele töltöm a napot. A fontossági sorrendre, időnk beosztására jó szemléltető eszköz egy befőttesüveg, kövekkel megtöltve. Ennyi fér bele, adott számú nagyobb kő. Ha valamit még bele akarunk tenni: egy másikat ki kell vennünk, hogy az újabb kő (feladat, program stb.) beleférjen az életünkbe. Szükségünk van egy fontossági sorrendre: véges a kapacitásunk. Isten nem egy kő ebben az üvegben, hanem maga az üveg.

Házasságunk szentség, benne él Krisztus. Élő tabernákulum a társam. Ahogy az áldozásnál is mindig 100%-osan jelen van Krisztus, de a gyümölcsözőség függ a befogadótól (Tomka Ferenc: Szentségtan), úgy a házasság esetén is Jézus jelenléte valóságos mindegyikben, de a gyümölcsözősége függ a konkrét pártól. Mit teszek azért, hogy gyümölcsöző legyen a mi házasságunk? Ha visszatekintünk 5-10 évvel ezelőtti kapcsolatunkra, mi a benyomásom: növekedtünk-e vagy éppen ellenkezőleg? Mennyit adott akkor, mennyit ad most? Milyen a kettőnk közötti kapcsolat? Mivé válik mellettem a társam? Növekszik, kiteljesedik-e a benne lévő élet?

Az élet tulajdonsága a folytonos változás: vagy növekszünk, vagy visszafejlődünk. (Ami nem változik, az halott.)

Hogyan segíthetem a társam növekedését? Amikor figyelek a társamra, azt érzi: fontos vagyok. Ez növeszt. (vö. Jézus, Kantenich atya beszélgetőpartnerei: nagynak érezték magukat, feltöltötte őket a találkozás.) A feltétel nélküli szeretet szárnyakat ad a másiknak. A másokban megélhetem, hogy „az Atya szeme fénye” vagyok.

Egy ismerős édesanya sosem gondolt arra, hogy megtanuljon vezetni, ő inkább olyan „sikongató” vezető lenne, aki gyors reagálás helyett csak megijedne. Férje bátorítására, bizalmára mégis belevágott, és jó, biztonságos sofőr lett. Az életüket ma nagyban megkönnyíti, hogy ketten is tudnak autót vezetni a családban.

Igazi öröm, ha a másikat tudom segíteni értékeinek kibontakozásában, bármilyen értelemben. A „fiókban” lapuló értékeket napvilágra segíteni. Több bestseller története úgy kezdődött, hogy a mű egy fiókban hevert, és egy családtag/barát bátorította az író, jelentesse meg az írást. Az író (ill. ekkor még nem tudta magáról, hogy író) nem gondolt erre, csak magának írogatott. De a bátorításra előmerészkedett vele a világ elé, és óriási sikert aratott (A Viskó, Alkonyat, Ulysses).

Bár mi is felszínre tudnánk hozni egymás kincseit, inspirálni a társunkat, a másik életét szolgálni!

Egy barátunk hívta fel a figyelmünket arra, hogy James Joyce (Ulysses) műzsája a felesége, Nora volt.

A gyermeknevelésben talán a legközvetlenebbül éljük meg az élet szolgálatát. A születés, a kicsi gyermek fejlődése az élet csodája. Kantenich atya szavaival élve: „a nevelés az élet szolgálata”.

Felmerül a kérdés: mi az, ami igazán ezt szolgálja? Sokszor nem egyértelmű: ha túlságosan is „szolgálom” a gyermekem: elkényeztettem. Nem azt jelenti, hogy a széltől is óvom, sőt, engedem, hogy néha hibázzon. Fontos, hogy nem helyette csinálom meg a feladatot, hanem bátorítom. Saját akaratát, személyiségét igyekszem növesztetni. Egész más, amikor valaki érettségire kapja az autót, vagy csak huszonévesen tudja megvenni saját keresetéből. Másképp ül be az autóba.

Egy ismerős fiatal házaspár mindent készen megkapott (ház, luxus lakberendezés, autó stb.), gazdag nagyszülők jóvoltából. Ám egyik dolognak sem tudtak igazán örülni, nem ismerték azt az örömet, amikor végre sikerül (akár kettesben) egy könyvespolcot összecsavarozni, és a jobb sorsra érdemes könyvek végre a helyükre kerülhetnek.

Főleg keresztény körökben előfordul, hogy a családban a gyermekszám egyfajta minőségi mutatóvá válik: akiknek több van, azok jobbak. Nem feltétlenül ez az élet szolgálata. Kantenich atya is felhívja a figyelmet arra, hogy minden házaspárnak felelős módon kell eldöntenie: mit bír. Minden házaspárnak magának kell felmérnie, mit tud vállalni.

Akkor tudunk adni, ha mi magunk fel vagyunk töltve (vö.: „fáradtan nem tudunk szeretni”). Emiatt megfontolandó, hogyan tudom saját magamat feltölteni, a bennem élő életet szolgálni. Sokszor a saját egészségünkre, pihenésünkre nem figyelünk. Emellett felelős vagyok a saját talentumaim kibontakoztatásáért is.

Az a jó feladat, ami az életet szolgálja. Ami igazán az életet szolgálja, az *hosszú távon* nem elfáraszt, hanem **feltölt**. Forrássá lesznek (pl. ha Csaba testvért olvassuk, hallgatjuk, nem tűnik elnyűttnek).

Mária nagy példánk az élet szolgálatában („tekintetre méltatta alázatos szolgálóleányát”), és örömmel tölti el a feladatot: „...Boldognak hirdet minden nemzedék...” (Magnificat)

Több családot is ismerünk, akik el(vagy be)fogadtak sérült gyermeket. Mikor mondják nekik, hogy milyen nagyok és erősek, hogy

vállalták ezt, akkor azt szokták felelni, hogy ők sokkal többet kapnak, mint amennyit beletesznek.

Az élet szolgálata néha szembemegy a környezettel, a külső elvárásokkal. Mikor hülyének néznek a sok gyermekünk miatt, mikor nincs tévénk. Egy sok gyermekes anyuka mesélte, hogy egyszer nem mert behívni egy ismerőst a lakásba. Nagy rendetlenség volt, és félt, hogy az ismerőst ezt nagyon zavarná. Sajnos többször nem volt már lehetősége behívni: az illető többet nem jött. Néha az élet szolgálatához szembe kell mennünk a külső elvárásokkal.

Hogy valóban az életet szolgáljuk, ne ragaszkodjunk az általános szabályokhoz, keressük meg, hogy nekünk mi a jó. Például egy házaspár hallotta a heti egy komoly beszélgetés ötletét. A feleség becsülettel gyűjtötte a nehéz, problémás témákat a hét során, és ezt előhozta a megbeszélte közös estéjükön. A férj a harmadik alkalom után jelezte: elég, ezt hagyják abba, ilyenkor csak mindig összevesznek. Ez az ötlet náluk nem vált be: az életet szolgáljuk, nem a formákat.

Vagy a másik család hallotta az ötletet, hogy teremtsünk jó légkört egy üveg borral a házastársi beszélgetéshez: mire az üveg bor végére értek, négykézláb kellett az ágyig eljutni. Bár mindkét esetben az alapötlet jó volt, ezeknél a családoknál mégsem az életet szolgálta. Keressük meg a saját utunkat! Például egy ismerős házaspár arra jött rá az évek során, hogy este, mikor lefektették a gyerekeket, akkor ha elmennek sétálni kettőben, akkor igazán jókat tudnak beszélgetni. Persze sokszor nehéz az elindulás („még ezt befejezem”, túl hideg/meleg van...), de mindig megéri.

Tehát feladatunk, hogy az életet szolgáljuk. Hogy ezt hogyan tesszük, arra nincs általános válasz, hanem a konkrét helyzetben kell megkeresnünk azt. Hogy hogyan? „A hétköznapiok szentje finoman érzékeli és helyesen értelmezi, hogy mit kíván most az élet.” (Küldetésünk titkai)

3. Atyával – igazán, most

Már régóta tudom, hogy Isten lieblingje, kedvence vagyok, a különösen kedves gyermeke. Ezt már nagyon sokszor megtapasztalhattam, és nagyon jól tudom a fejemben, és pontosan ki is tudom mutatni, hogy az életutam mely pontjain látszik az Atya különleges szeretete.

Időnként mégis megfélelkezem erről, és elfelejtettnek, szerencsétlennek érzem magam. Jó lenne, ha sokkal sűrűbben átélt tapasztalattá válna az istengyermekségem. Szeretnék többet tenni annak érdekében, hogy ne csak a fejemmel értsem meg: az Atya kedves gyermeke vagyok, a különösen kivételezett gyermeke, akire lopva odapillant, odakacsint, titokban – nagyon emberi hasonlattal élve – odanyom egy puszit vagy cukorkát. Szeretném tudatosan, eszemmel is, az érzelmeimmel is, az akaratommal is, teljes valómmal, teljes személyiséggemmel átélni azt, amit gyakran mondok másnak és magamnak: „de jó is nekem!”.

Természetesen nem valamiféle vallási élmény-hajhászásról van szó, nem Istentől várom el, hogy több megtapasztalást adjon erről! Csakis az én oldalamat akarom fejleszteni, saját magamat akarom figyelmesebbé, érzékenyebbé, és hálásabbá tenni. Hisz egyre jönnek azok az alkalmak, ahol az Atya gondoskodását élményszerűen átélhetem.

Többször visszatérve „kérődzünk” azon a gondolaton, hogy nem tudunk örömet kiizzadni, kicsikarni magunkból.¹ Nem arról van itt sem szó, hogy a gyermeki mivoltunkról való megtapasztalásokat kierőlködünk magunkból, hanem inkább arról, hogy az ehhez vezető utakat járjuk – jobban keressük azokat az alkalmakat, amikor el tudjuk csípni Mennyei Atyánk kedves mosolyait. Szeretnénk többet imádkozni, szeretnénk megerősíteni az Atyával való személyes kapcsolatunkat. Milyen szép lenne, ha ez a törekvés nem *rólunk* szólna, hanem arról, hogy milyen is ez az Atya! Mennyre kedves, gyöngéd! Kentenich atyánál meg tudjuk figyelni, hogy neki volt egy valódi

¹ Vö.: Fleischer Zoltán és Andrea (szerk.): *Tegyétek, amit mond!* Családok a családért Egyesület, Óbudavár, 2010. 23.

tapasztalata a Mennyei Atyáról – már csak azért is, mert ő maga anynyira atyai lett! Egészen hitelesen azzá vált, amit szemlélt. Az írásai között található egy szokatlan hasonlat az Atyáról. Az apa sebész, és hirtelen betegség tör ki a gyermekén. Az apa mondja neki: „Fiam, most azonnal meg kell operálnom téged, és akkor életben maradsz, különben nem. Csak az a nehézség, hogy nincs itt aneszteziológus, azaz nincsen altatás és nincsen semmilyen fájdalomcsillapító.” Ez a gyerek reszket a félelemtől, és utána ordít a fájdalomtól, de tudja, hogy ha aláveti magát az apja elgondolásának és akarátának, akkor életben marad. Tudja, hogy nagyon szereti őt az apja, és megvan az ereje ahhoz, hogy életben tartsa őt. Nagyon megindító ez a hasonlat. Szeretnénk megérteni, Kentenich atya hogyan élte át ezt a szeretetet, ami ennyire fájhat. Hogyan tudott a szenvedés közben is növekedni abban a hitében, hogy az Atya kedvenc gyermeke. Mit élt át, amikor azt mondta: „Isten kedvenc elfoglaltsága vagyok.” Egyrészt szeretnénk „kiéleződni” erre, másrészt nagyon szeretném, hogy átélhessék azok, akik általam akarják megtapasztalni az atyaságot.

Eszembe jutott Don Boscóról, egy másik híres atyáról szóló történet. Összevesztek a gyerekek, alighanem össze is verekedtek azon, hogy melyikük is a kedvence, melyiküket szereti a legjobban. És mindegyikük azt gondolta, hogy ő az! (És alighanem ez így is volt...) De ma a világban azt tapasztaljuk inkább, hogy a veszekedések oka nem az, hogy kit szeret jobban az édesapa, gyakoribb az a probléma, hogy kivel törődik kevésbé.

Ha az apa nincs jelen a gyermek számára, az igazi hiány és fájdalom tud lenni, akkor is, ha „hivatalosan” van édesapa a családban, de kevés időt tölt otthon, így a gyermek nem tudja az apaságot megtapasztalni. Nehéz volt ez Kentenich atyának is, aki arra a kérdésre, hogy mi volt a nehezebb, Dachau vagy Milwaukee, azt felelte: az volt a legnehezebb, hogy apa nélkül kellett fölnőnie...

Az apahiányos nemzedékről rengeteg tapasztalat van. Amikor pár éve doktori hallgató voltam, akkor elég sokat lehettem otthon a családommal, és a nagylányom (nyolcéves volt akkor) meg is jegyezte egyszer, hogy milyen jó, hogy a mi édesapánk ilyen sokat lehet itt-hon velünk. Jó volt hallani, mert én magam azt éreztem, hogy többet kellene dolgoznom, „valami hasznosat csinálni”.

A gyerekek a családon kívül is ritkán kerülnek kapcsolatba férfiakkal, legalábbis igen kevésbé. A mi iskolánkban tavaly három férfi

tanár volt, idén kettő van az egész általános iskolában. Egy nevelési tanácsadóban ki volt írva az ott dolgozók neve, a harminchatból kettő a férfi. Nyilván akadnak kivételek, de nagyon kevés az atya, és egyáltalán férfi minta a gyerekek előtt. A földi apa képe és a mennyei Atya képe természetesen összefügg egymással, és ideális esetben azt jelenti, hogy valaki az édesapjával való jó viszonyát átviszi az Istennel való viszonyára is. De sok probléma is lehet – egyáltalán nem biztos, hogy valakinek olyan jó a kapcsolata az édesapjával, vagy ahogy itt most hosszasan soroltam, nem is nagyon van apaképe. Tehát ma fokozottan nehéz kialakítani egy egészséges képet az Atyaistenről. Az, hogy atyának tekintem Istent, azt jelenti, hogy szeretve érzem magam, méghozzá feltétel nélkül szeretve! Elfogadott vagyok, az Atya elfogad engem. Olyannak, amilyen vagyok.

Jézusnak az volt az egyik szívügye, hogy elmondja nekünk, hogy milyen is az igazi Isten, hogy megváltoztassa az Igazságos Bíróról alkotott képet. Jézus már kétezer éve próbál a szívünkre beszélni, meggyőzni bennünket Isten szeretetéről, de a mindennapi életünkben nemigen hiszünk neki. Túl sokszor gondoljuk azt, hogy először meg kell felelnünk az elvárásainak, hogy kiérdemelhessük a szeretetét. Nem tudjuk elhinni, hogy Isten már akkor szeretett bennünket, amikor még nem is léteztünk. Gyakran esünk abba a hibába is, hogy csak akkor hisszük el, hogy Isten meghallgatta az imánkat, ha pontosan azt és úgy adta, ahogy kértük. Nem ismerjük fel Isten szeretetét, ha a mi előzetes elképzelésünkötől eltérően cselekszik. Akkor azt gondoljuk, hogy pechesek vagyunk, vagy tán nem hallotta, nem figyelt ránk éppen. Jobbnak kellene lennünk, akkor szeretne bennünket. Ezt a helytelen látásmódunkat akarja Jézus ma is átformálni

A következő esetet példabeszédként akár ő is elmondhatná. Fiúk fogadást kötöttek, hogy kit szeret jobban az apja. Hazatelefonáltak azzal a hírrel, hogy lerobbant az úton az autójuk, mit tegyenek. Az elsőhöz így szólt az apja: Hívd ki az autómentőt! A másodikat pontosan kikérdezte az apja, hogy mik is a tünetek, mivel lehet a baj, és igyekezett távolról megjavítani az autót. Harmadikuk apja azt kérdezte: Hol vagytok pontosan? Várj, ugrom a kocsimba és jövők! Vajon a Mennyei Atya melyikhez hasonlít?

Az autizmus egyre gyakoribb betegség, nekünk is van egy autista rokonunk. Az autista ember nem tudja elviselni azt, hogy a külvilág különböző elvárásokat támaszt vele szemben, és ezért teljesen bezár-

kózik magába. Vannak arról igen meggyőző tapasztalatok, hogy ha tökéletes elfogadással és mindenféle elvárás nélkül fordulnak felé, akkor kiderül, hogy sokkal többre képes, mint amit gondoltak róla, sőt, akár ki is jöhet az autizmusából. Az egyetlen probléma ezzel az, hogy szinte lehetetlen elvárás nélkül fordulnunk valaki felé. Túlságosan mélyen él bennünk szülőként, pedagógusként, és egyáltalán emberként, hogy elvárásaink vannak a másikkal szemben, és azt valamiképpen jelezzük felé. Mi is szeretnénk, ha a külvilág elvárások nélkül szeretne bennünket, az autisták pedig azonnal érzékelik az elvárást és a kritikát, és rögvest bezárkóznak. Egészséges emberként nehezen tudjuk elhinni, hogy az Atya nem támaszt felénk elvárásokat. Az Atya tényleg akkor is szeret minket, amikor nem tartottuk be az ígéretünket, amikor nem úgy viselkedtünk, ahogy az elvárható tőlünk... Isten nem lép fel elvárásokkal velünk szemben. Érdekes azon is elgondolkodnunk, hogy miképpen tudnánk lazítani azokon az elvárásokon, amiket saját magunkkal szemben támasztunk. A Szentlélek segít abban, hogy ez ne az önnevelés feladását jelentse, hanem harmóniát az önellfogadás és a magasabb célok felé való törekvés között. Ehhez segítő eszköz lehet, amit már hosszabb ideje gyakorlunk a családban, hogy az esti imánál nem lelkiismeretvizsgálatot tartunk, tehát nem azt keressük, hogy mi volt a rossz bennünk, hanem azt kérdezzük, hogy mi volt a jó, amit az Atyától kaptunk. Ezt itt tanultuk Óbudaváron. Persze nem azt jelenti, hogy ne kellene lelkiismeretvizsgálatot tartanunk időnként, de fontos, hogy napi rendszerességgel megvizsgáljuk, hogy mi a jó, amiből látszik az Atya szeretete, miből látjuk, hogy Atyánk szeme fénye vagyunk.

4. Atyám szemefényeként fordulok Atyám szemefényéhez

Az elmúlt évtizedek gyors technikai fejlődése, az információs technológiák világméretű fejlődése, tömeges elterjedése az emberek közötti elektronikus kapcsolatok ugrásszerű növekedését idézték elő. A kapcsolatok elektronizálódása, digitalizálódása, virtualizálódása (nevezzük, aminek akarjuk) nagy kihívást jelent az ember számára.

Tapasztalhatjuk, hogy elősegítheti az elszigetelődést, függőségek alakulhatnak ki, felületessé tehet. Életünkben egyre több időt követelnek mobiltelefonjaink, számítógépeink és látjuk az élőhalottként közlekedő füldugós embereket (fiatalt és felnőttet egyaránt).

Nehéz tekintetünket elfordítani a képernyőről, kikapcsolni a telefont, kihúzni a fülhallgatót és arra az egy emberre összpontosítani a figyelmünket, aki kapcsolatba szeretne lépni velünk.

Pedig mi is szeretjük, ha figyelmesen fordulnak felénk, ha meghallgatnak.

Isten mindenkit egyformán szeret.

Így tudjuk, de sokszor nem így érezzük. Hiszen hogy szeretheti Isten azt az embert, aki nekem fárasztó, ellenszenves, rabolja az időmet vagy egyszerűen unalmas. Hogy szeretheti ugyanúgy, mint azt, akivel jól érzem magamat, akivel könnyű beszélgetnem, akinek érdekel a véleménye, egyszerűen, akit szeretek.

Ráadásul Isten mindenkit egyénileg, és az ő eredetisége szerint szeret. Milyen jó, hogy mindenki eredeti személyiség, így feladatot kaptunk, megismerni az embertársainkat. Ha időt, fáradságot fordítunk az odafordulásra, meghallgatásra, megismerésre, a teremtés sokszínűségének megismerése lesz a jutalmunk, és az, hogy könnyebb lesz szeretnünk.

Schönstattban, a Kantenich Múzeumban láttuk a dokumentumait, hogy Dachauban a foglyokat tárgyakká tették, nem volt nevük, csak számuk. A Kantenich atya körül lévők szíve, lelke tiltakozott ez ellen. Ők nem számok, ők személyiségek, önálló emberek, így érezték, ennek megőrzésére törekedtek.

Ahogy hitünk és tapasztalatunk szerint Isten tekint az emberekre, úgy tekintünk mi is rájuk, mint felebarátainkra.

Az emberek körülöttünk nem csak azért vannak, hogy kiszolgálják a kívánságainkat, vagy vágyainknak tárgyai legyenek. Nem is csak akadályok, gátjai a terveink elérésének. Úgy tekintjük őket, mint akik szintén fontosak a Jóistennek, szintén az Ő szeretett gyermekei.

A hozzám legközelebb álló ember a házastársam, rajta tudom a legjobban gyakorolni a személyes odafordulást. Neki mondhatom a legkönnyebben, „jó hogy vagy, szükségem van rád, fontos vagy nekem, érdekel amit gondolsz”. Hozzá tudok a legkönnyebben odafordulni, hiszen ő volt, akivel szerelemmel kapcsolódtunk egymáshoz.

Érdekes belegondolni, hogy amikor megismerkedtünk 18-20 évesek voltunk, most pedig 50 felett járunk. Tehát az ember, aki mellettem él ma, már nem ugyanaz az ember, mint akit harminc éve megismertem, és én is változtam. Ahhoz, hogy folyamatosan jól ismerjem és megértsem őt, nagy szükség van a személyes odafordulásra.

Első együttléteink idején jártunk egy kis eszpresszóba, ahol mindig rengetegen voltak, mindig nagy zaj volt. Beültünk a tömegbe egy asztalhoz és egy-két percen belül eltűnt a külvilág, és mi úgy éreztük, nincs ott senki más, csak mi.

Milyen szép, ha a házasság további folyamán, a gyerekek megszületése után is vannak ilyen pillanatok. Lehet és fontos is ezen dolgozni. Pillanatok, amikor csak mi vagyunk és Isten.

Kentenich atya azt mondja: „Oázisokat kell alkotnunk, és erre mindenki képes!” A meghitt házastársi pillanatok lehetnek az oázisaink.

Ahogy megváltoztunk az idők folyamán, úgy a nézőpontunk is változik. Másként látjuk a dolgokat, a világot. Erre jó a sok beszélgetés, hogy megismerjük a társunk megváltozott nézőpontját, és el tudjuk fogadni azt. Anyák és apák is lettünk, és az anya és apa nézőpontja sem ugyanaz. Ebből a szempontból is beszélgetünk egymással a családukról, a körülöttünk lévő emberekről. Egészen más a nézőpontja az anyának, aki világra hozta a gyermeket, mint az apának, aki valamennyire kívülálló eleinte. Másként kapcsolódik a gyerekhez, ha ugyanolyan mélyen is. Fontos, hogy megismerjük egymás nézőpontját. Rácsodálkozunk, igen ezt te így látod, és ha belegondolok, ezt meg lehet érteni.

Személyes odafordulás nagyon fontos a gyerekeink felé.

Kentenich atya mondta: „Engedjék meg, fogadják el, hogy a gyermekük olyan legyen, amilyen az ő sajátos alkata. És ez olyan sok örömet is okoz. Először is akkor, amikor látják gyermekeiknek alapjaiban teljesen különböző

jellegzetességeit. És milyen sok örömet jelent, ha elmondhatják: védeni, kibontakoztatni és tudatosítani akarom gyermekeim sajátosságait. Fontos, hogy minden gyerek megtanulja magát elfogadni olyannak, amilyen."

Ahhoz, hogy ezt a kibontakozást segíteni tudjuk, a gyermekeinket nagyon jól kell ismernünk, ami nem megy személyes odafordulás nélkül.

A gyermek nagyon szívesen fordul a szülőjéhez, még kamaszkorban is. Nagyon vágyik arra, hogy a szülő személyesen odaforduljon hozzá. Jó, ha a szülő vigyázni tud arra, ne beszélje túl a gyereket a saját tudásával, véleményével, tapasztalatával, mert ezzel elveszi a kedvét a további eszmecserétől.

Sokszor megtapasztaljuk, ha beszélgetni kezdünk, nem rögtön a lényeg kerül elő. A gyermeknek sem az a problémája, amit rögtön előhoz. Meg kell várnunk, amíg eljut a lényeges dologhoz. Meg kell várnunk, hogy a beszélgetőtársunk a vérmezsékletének megfelelően, ami lehet, hogy más, mint a mienk, eljusson a lényeghez, hogy létrejöjjön a megértő párbeszéd. Edzenünk kell. Meghallgatás, türelem, odafigyelés. Ez komoly munka, de rengeteg lehetőségünk van rá. Folyamatosan gyakorolhatunk ébredéstől lefekvésig házastársunkkal, gyerekeinkkel, munkatársainkkal, boltban, utazás közben... Fárasztónak tűnik, de ha szorgalmasan gyakorolunk, hamar készség lehet belőle.

A vérmezséklet a hallgató oldaláról is érdekes. Nem biztos, hogy a melankolikus ember jobban odafigyel, mint a szangvinikus. Ezt vegyük figyelembe, amikor azt várjuk, a társunk meghallgasson minket.

Hogyan forduljunk személyesen oda valakihez? A „Kockáztatni bátor” 35. oldalán olvashatjuk Kentenich atyáról: „Szemben ül egy emberrel. Nemcsak a székében dőlt hátra, hogy a másikat nyugodtan befogadhassa, hanem saját magát is háttérbe helyezi, hogy figyelmének teljességét átengedje a másiknak.” Szép lenne, ha mi is így tudnánk odafordulni másokhoz. Kérhetjük Kentenich atyát, hogy segítsen elsajátítani ezt a teljes odafordulást.

5. Az Atya mindig elérhető

Mindannyiunknak van földi édesapja, rajta keresztül érzékelheti először a gyermek a Mennyei Atyát. Attól függ a mennyei Atyáról kialakított képünk, hogy van-e egészséges apaképünk. A Szentírásban, amikor Jézus a Mennyei Atyához imádkozik, megszólításként, egy görög szó az „abba” szerepel, ami egy nagyon becéző szó „apucit” jelent. Jézus azt akarja ezzel mondani, hogy a Mennyei Atya, a világ mindenható teremtője olyan közeli, mint a földi édesapánk, akinek az ölébe ülünk. Ma az embereknek arra van szükségük, hogy oda mehessenek Isten ölébe, átölelhessék, és azt mondhassák: Apuci.

Kentenich atya tanítása szerint az a feladatunk, hogy gondoskodjunk arról, hogy **mindenütt elismerjék a Mennyei Atyát, de ezzel egyidejűleg a földi apát is.** A természetes apával való kapcsolat az egyik legkiválóbb eszköz arra, hogy a Mennyei Atyát ismét behozzuk a mai emberiségbe; a saját családukba, az emberi szívekbe. A Mennyei Atya mindig jelenvaló, mindig elérhető és sohasem adja fel a szeretetét.

Az apa jelenvaló a gyermekeinek ha:

- csak beül a kicsi gyerekhez, a gyerekszobába, vagy lefekszik mellé a szőnyegre kisautózni,
- birkózik a gyerekekkel, mert ez a kis harc egészen másként történik, mint az anyával,
- nyitott a gyerekek problémáira, és megpróbál segíteni nekik,
- látják a gyerekek az apát imádkozni, és érzékelik, van egy nála is nagyobb főnök,
- valamelyik gyerekkel elmegy sétálni (Batthyány-Strattmann László példája), ami most is megvalósítható. Egy családban vacsora után 7¹⁵-8-ig az apa rendszeresen elment egy-egy gyerekével sétálni. Ez később is fontos lehet, mikor már felnőttek a gyerekek 20-22 évesen is igénylik az apával való közös sétát.

Az anya ébreszti fel a gyermekben azt az igényt, hogy az apához akarjon fordulni és fordítva. Egy fiatal családnál az a szokás alakult ki, hogy várják haza az apát. Ha a két éves gyerek meghallja a beléptető

kód pittyenését, akkor már mondja: Apa-Apa! Kimennek, az anyukával a lift elé várják az apát. Így az apa könnyen elérhetővé válik.

Egy másik családban az apa hosszabb időre kiküldetésbe utazott. Amikor hazaérkezett azt gondolta, hogy a gyerekei már nagyon eltávolodtak tőle, de nem így történt. Abban a három hétben, amíg távol volt az édesanya nagyon sokat mesélt a gyerekeknek az édesapjukról, így megmaradt a gyerekekben az édesapjukhoz való lelki közelség.

Másik esetben az apa Írországba utazott dolgozni repülővel. A felesége és a gyerekek együtt figyelték az égen a repülőket, és az apára gondoltak. Így az apát jelenvalóvá tudta tenni az anya a gyerekeknek.

Sajnos van másik példa is. Az apa hazajön végre. Leül, a fotelba fölteszi a lábát és hozza az anya a vacsorát, meg a sört. A gyerekek menjenek a másik szobába. „Értsétek meg fáradt vagyok, értetek dolgoztam, pihennem kell.” Ez az apa ekkor nem elérhető.

Vagy van, amikor az apa ítélőbíró szerepben tűnik fel. Ez is az anyán múlik. Meg fogom mondani apádnak, hogy mit csináltál, majd ő megbüntet, ha haza jön.

Az sem mindegy, hogy akarjuk az apát elérni: jön, haza az apa belép a lakásba, az anya kötényben éppen telefonál. Integet neki, hogy most mostam föl, most telefonálok. Ott van az asztalon a cédula, hogy mit kell bevásárolni, menjél bevásárolni. Így csak, mint egy háztartási alkalmazott érhető el az apa. Tehát megkérdezhetjük magunktól, hogy akarjuk a Jóistent elérni. Jó esetben nem úgy, mint egy alkalmazottat, aki mindjárt megcsinálja, amit én szeretnék, vagy nem úgy, mint egy biztosítási kárszakértőt. Most gyere, mert baj van.

Egy férfi mesélte: Az én édesapám számomra mindig elérhető, de ő ezt nem úgy fogja fel, hogy én is mindig elérhető vagyok, mert tudja, hogy más élethelyzetben vagyunk. És a Jóisten is ilyen. Mi számunkra a Jóisten mindig elérhető, de nem várja el, nem követeli, hogy mi folyamatosan mindig oda forduljunk hozzá. Tehát rajtunk múlik és nem rajta.

Jót tesz az apa-gyermek kapcsolatnak, ha a gyerekek néhány napra egyedül maradnak az édesapjukkal. Akkor nem számít, hogy készült el egy vacsora, hogy mosogattunk (vagy nem mosogattunk) el. Fontos a közösen végzett munka.

Nem minden közvetlenül megy át generációról generációra. Valamit a gyerekek a nagyszülőkkel beszélnek meg és tanulnak meg. Ha van erre mód, akkor biztassuk a gyereket és a nagyszülőt is.

Egy kisgyermek, ha unatkozott átbiciklizett a közelben lakó nagyszülőkhöz. A nagypapa ott ült mindig a foteljában és nagyon örült, ha jött valamelyik unokája, mindig volt ideje beszélgetni. Oda mindig lehetett menni, ha valami hiányzott. Így mi is bizalommal mehetünk mindig a Jóistenhez.

Előfordulhat, hogy mi apák csalódunk magunkban, mert korlátaink vannak. Például mint apa nem tudok nyugodt maradni a gyerekekkel szemben, amikor vitatkozunk.

A csalódások mögött is a Jóisten van. Ilyenkor úgy állunk a Jóisten előtt, mint egy gyermek és ki tudja fejezni az Atyaságát irányunkban.

Kentenich atya egy alkalommal azt írta válaszként egy levélre: „Amit a bűnről ír, az helyénvaló, de nem képes még arra, hogy ez által megtanuljon gyermekien bízni. Ne feledje könnyű lett volna Istennek bűn nélkül való embereket teremteni. De ő ezt nem akarta, ő gyermekeket akart. De csak akkor lesznek gyermekek, ha az ember gyenge és összetörik. Akkor ez a gyengeség ugródeszkeként használható ahhoz, hogy Isten karjaiba vesse magát. Minél méltatlanabbnak és értéktelenebbnek érzi magát, annál értékesebb Ön.”

Az Atya szó sok ember számára rosszul hangzik. Talán rossz emlékeik vannak. Ezért nem akarják Istenre átvinni. A csalódások mögött a honvágy nyilvánul meg. Az atya szó nem okozna fájdalmat, ha nem vágyódnánk igazi apára.

Mi, mint házastársak egymáshoz való odafordulással, odafigyeléssel kigyógyulhatunk azokból a sérülésekből, amik gyermekkorunkban érték bennünket. És másokat is meg tudunk gyógyítani, ha meghallgatjuk a problémájukat, így kifelé tudjuk sugározni a Mennyei Atya jelenlétét, szeretetét környezetünkbe.

A Jóisten akkor is szeret bennünket, ha a dolgok nem úgy teljesülnek, ahogy azt mi elgondoltuk.

Az Atya nem azért szeret, mert erős vagyok, hanem azért, hogy erős legyek!

Egy kedves nővér mesélte, hogy gyerekekkel töltött nyáron egy hetet. Volt egy gyerek, aki nagyon zavarta a csoportot, szigorúnak kellett vele lennie. A gyerek sírt és elszaladt. Nehéz volt ezt neki is

kibírni. A vacsoránál újra találkoztak. Ez a gyermek éppen mellette állt az imánál. Az ima után fölnézett rá és azt mondta „Én kisebb vagyok nálad!”

Ez szép volt, ebben minden benne volt:

- rosszul csináltam,
- bocsáss meg kérlek,
- nagyobb vagy nálam
- én kicsi vagyok és szeretnék újra jó lenni.

Ha így tudunk a Jóistenhez fordulni, akkor nem tehet mást, mint hogy magához ölel minket.

6. Atya kell nekünk

Huszonéves lányok panaszkodnak: „Nem férfiasak a fiúk. Kényelmesek, nincs életcéljuk, csak vannak.”

A fiúktól meg ezt lehet hallani: „A lányok egyformák, üresek és anyagiasak. Áldozathozatalra képtelenek.”

És látjuk, hogy a fiatalok valóban nehezen választanak maguknak társat, nehezen köteleződnek el.

Egy keresztény ifjúsági mozgalomban a fiúk csoportja ezt a jelmondatot választja: **„Atya kell nekünk”**

Mi hiányzik nekik?

Mi történt a fiataljainkkal?

A huszadik század a tekintélyek lerombolásának a százada. Ennek a szülői tekintély is áldozatul esett. Új pedagógiai irányzatok is megtámadták a szülői tekintélyt. Az új irányzatok többnyire anyaszívűek. Ebben a légkörben az apa nehezen találja a helyét, mert az apai nevelés talán kicsit keményebb lenne. Az apa gyakran kivonul a nevelésből, éjjel-nappal dolgozik a családért, de alig van jelen az övéi számára.

Kentenich atya így fogalmaz: **Az újkor tragédiája valójában az apa tragédiája. A mai kornak már fogalma sincs, az apaság értelméről. Az apai öntudat mindenfelé eltűnt.**

Pedig az apáknak gyermekeik nevelésében és fejlődésében különleges, az anyákétól eltérő szerepük van.

A fiatalok azt kiáltják: „Atya kell nekünk!”

Milyen az igazi apa? Milyen atyát is keresnek?

Kentenich atya szerint: **Az apai öntudat... abban a boldogító tényben gyökerezik, hogy az apa, mint a gyermek nemzője, a Mennyei Atya visszénye.**

A gyermek az Atyaisten képét keresi apjában.

Egy édesapa szívesen vitte magával a kertbe gyermekeit. Egy idő után azonban a nagyobbik azt követelte, hogy csak ő egyedül meheszen az apjával. Amikor a szülők nem engedtek, így szólt az anyjához:

– Tudod anya, ha én apával kettesben együtt lehetek, akkor apából erő árad belém.

Az apa úgy tudja legjobban betölteni feladatát, ha a Mennyei Atya vonásait hordozza.

A MENNYEI ATYA ÁLLANDÓ

Így kell ennek lennie a családban is. A keresztény apák legyenek állhatatosak elveikben és döntésekben.

Egy családhoz bekopogott egy pénzügyi tanácsadó. A szülők mondták, hogy köszönik, nem kérnek semmilyen tanácsot, de aztán mégis leültek vele. Az ügynök magabiztosan tette fel az első kérdést:

– Hogy gondoskodik ön a gyermekeiről?

Az apa átlátva a helyzetet, határozottan válaszolt:

– Nem úgy, hogy pénzt gyűjtök nekik. Hanem úgy, hogy a jelenlétemmel biztonságot adok. Ezen kívül, az Istenre bízom őket. Higgysse el, ez a legjobb gondoskodás amit adhatok nekik.

Mennyre kevésbé ismerik a mai apák ezt a természetfölötti tájékozódást! Mennyre ingatagok! – írta Kentenich atya.

A MENNYEI ATYA MINDENÜTT JELENVALÓ

Hasonlóképpen a földi apának is szüntelenül jelen kell lennie gyermekei számára, fizikailag, vagy legalább lelkileg.

Egy fiatalember egyszer szép emlékeket idézett fel az édesapjáról.

„Ami általában nagyon jó volt, az az együttlét, amit valamilyen kerti munkával, vagy bütyköléssel töltöttünk. Közben jókat beszélgettünk. Emlékszem, egyszer ketten bicikliztünk apával. Hihetetlen, hogy volt olyan, hogy csak ketten elidőztünk. No és nem munkával. Hát ezt azóta is hiányolom...”

Egy tizenegy éves kislány mesélte: „Egyszer utaztunk vonaton. Apa hívott, hogy mutat valamit az utolsó kocsiban. Néztük a síneket, ahogy szaladnak ki alólunk. Meg nagyon érdekes volt a táj is. Máskor meg felvitt a templom tornyába. Onnan néztük a várost, a háztetőket. Meg a harangot is. Olyan jó, hogy az én édesapám ilyen érdekesekeket mutat.”

A MENNYEI ATYA MINDENTUDÓ

Ahogy az Atya mindent tud, úgy kell egy földi apának is mindent tudnia, ami valamilyen módon hatással van gyermekeire. Ez egy kibontakoztató tudás. A tudás úgy lesz ilyenné, ha az apa mindig hisz gyermeke jóságában, eredeti küldetésében.

Egy asszony mesélte: „Az én édesapám mellett jó volt gyermeknek lenni. Mindig örült az „okos” kérdéseimnek, természetéről, történelemről, politikáról... Az ő véleménye volt az „igazság” számomra. Aztán amikor kamaszként főztem az első ebédjeimet, mindig nagyon finom volt neki. „Na lányom, most már férjhez mehetsz...” Amikor nem jártam templomba, szomorú lett, de nem szólt egy szót sem. Később, amikor megvívta a felnőtt hitemet, akkor sem szólt semmit, csak a szeméből láttam, hogy nagyon boldog.”

A gyermekek nagyok és mindentudónak látják édesapjukat. És szükségük van rá, hogy ilyennek láthassák. Ilyenkor is a Mennyei Atya fénye jelenik meg az apán.

Egy kislány el volt bűvölve attól, hogy édesapja „mindenre” tudja a választ. Elismerésképpen azt akarta mondani, hogy „apa egy zseni”. De egy kis nyelvbottlással végül is így hangzott: „apa egy dzsedi”. (Utalva ezzel egy népszerű film pozitív hőseire.)

A MENNYEI ATYA BÖLCS

Egy jó apa bölcsen felméri, hogy mit bír elviselni gyermeke, bölcsen leméri a terheket, amit rára, a követelményeket, melyeket iránta támaszt. De bölcs az ajándékozásban is.

Egy tízéves kislány több napos biciklitúrára indult a családjával. Meglepően jól bírta, de az utolsó nap már fáradt, lemaradozott. Édesapja visszakanyarodott, és melléje szegődött. Amíg tekertek, mesélt neki mindenről, amit láttak. Virágokról, fákról stb. Teljesen elterelte a kislány figyelmét a fáradtságról. Egyszer csak elfogyott az út, célba érkeztek. A kislánynak nagy élmény volt, hogy ő is végighajtotta ezt a hosszú távot a nagyokkal együtt.

Dr. Batthyány Ferenc így emlékezett édesapjáról:

„Jó évtizedig voltam távol a családomtól, megismertem a hadifogság minden gyötrelmét. Hogy annyi mindent átvészeltem, azt gyerekkoromnak köszönhetem...

Nehézségek elviselésére tanítottak sokszor... Apám következetesen nevelt minket a napi kis áldozatokra... Emlékszem néhány ilyenféle napi gyakorlatra: Ne mondj rosszat senkiről! - Ne végy kétszer az ételből! Hallgass egy percre, amikor beszélni szeretnél! - Reggel kelj fel azonnal! - Keménység önmagunkkal szemben, mások önzetlen szolgálata...

A megpróbáltatások nehéz éveiben nem a doktorátusomnak, hanem ezeknek a képességeknek vettem hasznát... Ha nem neveltek volna igénytelenségre, ha nem éltünk volna együtt száz meg száz szegény mindennapi gondjaival, nem láttunk volna magunk körül annyi szenvedőt, talán én is belepusztultam volna azokba az évekbe, mint oly sok társam."

A MENNYEI ATYA LÉNYEGI TULAJDONSÁGA: SZENT

Apák, legyetek szentek, mint ahogy Mennyei Atyátok szent! Az az apa szent, aki állandóan az Atya körül, az Ő kívánsága és akarata körül kering.

Gróf Batthyány Ödön naplójából: „Mily szép lesz visszaemlékezni erre a kedves családi életre. És még hozzá milyen jó atyám van. Ő nem zsarnok, nem rideg, parancsoló, önkényúr... De ő nem is az az apa, aki csak a maga dolgai után menve... gyermekeit elidegeníti magától, mint a modern apák kilencven százaléka teszi. De nem is azok közé tartozik, akik a családban olyan nullák, hogy mindenki teheti azt, amit akar... Az én apámban az összes tulajdonság megvan, amit egy ideális, eszményi atyában elképzelhetünk. Ő igazságos, de amellett jó, tudós és alázatos, szent, de életrevaló, komoly és rendkívül vidám. Nem találok szavakat... Mindegyikünk érzi, hogy benne nem csak atyánkat, hanem legjobb, legáldozatkészebb, legönzetlenebb jó barátunkat találjuk."

A MENNYEI ATYA VÉGTENÜL IRGALMAS ÉS IGAZSÁGOS

Ez a földi apák eszménye: kérlelhetetlen igazságosság, becsületesség, egyenesség. Nincsenek görbe útjai, nem viszi görbe utakra a családot. De az örök Atya végtelenül irgalmas is és meg tud bocsátani a hazatérő tékozló fiának... Az elveszett fiút irgalmasan, jóságosan és megbocsátón újra befogadja és visszahelyezi gyermeki jogaiba.

Stefan Andres neves német író katolikus családban nőtt fel. Szüleinek köszönheti, hogy pozitív istenképe volt. Azt írja önéletrajzi könyvében: „Isten volt az én Nap-Atyám." A nővére egyszer megtalálta a kis Stefan céduláját, amire felírta, hogy miben gondolta magát bűnösnek. Ezt hangosan felolvasta a család előtt. Stefan nagyon dühös volt. Csak az apjának sikerült megnyugtattia.

- Fontos a beismerésed, hogy szándékosan fájdalmat okoztál az édesanyádnak, amikor hosszú ideig nem szóltál hozzá, mert elhívott a játékból. Én ilyet soha nem tettem az édesanyáddal.

Amikor apa ezt mondta, elkezdtem sírni. Akkor apa a zsebébe nyúlt, és néhány pénzt adott nekem.

- Tudod miért adtam ezt neked? - A fejem ráztam, hogy nem.

- Nehogy pénzt lopjál az édesanyádtól. Szégyelld magad! Aki a házában lop, az máshol is lop.

Szörnyen szégyelltem magam. Mert tolvajként álltam az apám előtt. Akkor átölelt, megcsókolt és azt mondta, hogy azért mégis az ő kedves fia vagyok.

- Ne úgy képzeld, hogy Isten egy öreg boltosné, aki mindent precízen elszámol. Hiszen Isten a te Atyád... Azt is mondta nekem, hogy az Atyával mindent megoszthatok. Ebben a bizalomban a szív olyan könnyű lesz, mint a hópehely. Akkor észrevettem, hogy éppen esni kezdett a hó. És ebben a pillanatban számomra minden hópehely egy-egy emberi szívvé vált, amely Istenhez akart repülni. A kályhában ropogott a tűz. Apám nagy mellére borultam, felzokogtam, és boldog voltam.

AZ APA NEVELŐI FELADATA

1. A TEKINTÉLY MEGTESTESÍTÉSE ÉS ENGEDELMESSÉGRE NEVELÉS

Az apaság a tekintély ősfarmája. Ezért az apának a gyermekkel szemben is úgy kell fellépnie, mint az isteni tekintély megtestesülése.

Egy ötvenéves nő mesélte:

„Amikor elsős lettem, a szüleim kijelentették, hogy az ellenőrzőmet csak édesapám írhatja alá. Ezt aztán be is tartottam. Amikor vittem az ellenőrzőmet, édesapám nem csak az aktuális jegyet firkantotta alá, hanem minden alkalommal végignézte az összeset. Ha valahol rontottam, megkérdezte, hogy mi történt. Nem értek talán valamit? Kell-e segítség? Ha jó jegyet hoztam, megdicsért. Megkérdezte, miből írtunk dolgozatot, vagy miből feleltem. Nekem nagyon jó volt, hogy magamon éreztem szerető atyai szemét. Ha lazaságot tapasztalt, akkor viszont szigorú volt. Utólag tudom, hogy ez is egy védelem volt számomra.”

A gyermekkel szemben fel kell lépnie az apai tekintélynek. Nincs igazuk, azoknak, akik szerint a gyermekben csak jó rejtőzik. Mert a gyermek ösztönélete időről időre felszínre tör. A gyermeknek szüksége van, hogy tekintélyt érezzen maga fölött, mely akár fájdalmat is okozhat.

Egy családban a kamasz gyermekek nagyon lázadtak édesapjuk szigorúsága ellen. – Miért kell még hét végén is reggel nyolckor kelni? Miért kötelező elmenni egy családi programra, amire nincs is kedvük, és különben is tanulni kell? ... záporoztak a vádak. Az édesapa tényleg szigorú volt, és néhány dologban túl merev. Aztán teltek az évek, és a kamaszokból felnőttek lettek. Felnőttként keményebb világban kellett megállniuk a helyüket, mint amilyen az otthoni „keménység” volt. Végül az egyik nagy lázadó azt mondta: „Apának igaza volt.”

A gyermek ösztönösen átviszi a földi apa képét a Mennyei Atyára. Erről így beszélt Kentenich atya: **Nincs nagyobb és szebb egy igazi apa számára, mint ha elmondhatja, hogy a képe ideális istenképpé lett gyermeke számára... Hogy tettei és életmódja által a gyermekbe egy jó apaképet, istenképet vésett, és a gyermeke ilyen módon igazi, egészséges fogalmat kapott Istenről.**

Gondviselésben nagyon bízó édesapa – felnőtt lánya is nagyon tud hinni a gondviselésben.

Szigorú, csak a tökéletességet elfogadó édesapa – felnőtt fia nehezen tudja elképzelni az irgalmas Atyaistent.

Mindenkit nagyszívűen szerető édesapa – felnőtt lánya Isten-képe is ilyen. Számára Isten egy nagyon szerető irgalmas Atya.

Csudálatos hivatás, hogy az apa a Mennyei Atya képmása legyen, de ez csak úgy megy, ha szüntelenül kéri a lelki átalakulás ajándékát. Az apának is mélyen át kell élnie, hogy ő az Atyaisten szeretett gyermeke, és hagynia kell magát vezetni az Úr által.

2. KIALAKÍTANI A GYERMEKBEN AZ ÉLETBEN BOLDOGULNI TUDÁS KÉPESSÉGÉT
Ha pedig nem tud a gyermeknek pénzt adni, akkor a boldogulási képesség különösen is a legnagyobb dolgokhoz tartozik, melyet az apa neki ajándékozhat.

Egy öreg bácsi mesélte. A szülei parasztemberek voltak. Tizenkét évesen elkerült otthonról a gimnáziumba. Amikor újra hazautazhatott, már folytak az őszi szántások. Édesapja kivitte a vékony fiút a mezőre, hogy szántsanak. Szántott egy-két barázdát, majd odaadta a fiának az eke szarvát, próbálja ki ő is. A fiú elindult. A talaj köves volt, az ökör félre húzott, alig tudta az ekét megtartani. Megszenvedett vele, mire

visszaért. Édesapja csak somolygott a bajsza alatt, és ennyit mondott: „Látod fiam! Tanulj, különben, ez lesz a sorsod.”

3. MERÉSZSÉGRE NEVELÉS

Ezt a feladatot egész lényével és életével kell megoldania, még a legnehezebb helyzetekben is.

Egy édesapa nehéz helyzetbe került a munkahelyén. Egy minőségi hiba miatt a céget jelentős anyagi veszteséget érte. Keresték a „bűnöst”. Meg is találták az egyik kollégában. Ez az édesapa azonban tudta, hogy hamisak a vádak. Kezében voltak a bizonyítékok. Kiállt a kollégája védelmében, azonban ezzel komoly érdekekbe ütközött. Kollégájával együtt elvesztette az állását. Munkanélküliként is azt mondta, örül, hogy mindezt megtette. Nem sokára jobb állást talált. Az élet a gyermekek szeme előtt zajlik.

Nemcsak a gyermekeink számára vagyunk apák. Talán szép volna, ha olykor ilyen érett apák lehetnénk a munkahelyünkön is a ránk bízottak: kollégák, vagy tanítványaink számára is.

NÉHÁNY SZÓ AZ ANYÁRÓL

(Hogy még jobban értsük az apa küldetését)

Hogy az apát még jobban megértsük, tekintsünk az anyára is. Az anya melegség, otthon, és menedék.

Mivel az anyának van először kapcsolata a gyermekkel, az anya feladata, hogy gyermekét az apjához vezesse. Az anyai tekintély támaszkodó tekintély. Szüksége van rá, hogy a hátát nekivethesse valakinek. Ezért egy okos anya őrzi az apa tekintélyét.

Az anyának van nagyobb adottsága ahhoz, hogy a gyermek finom lelki rezdüléseit észrevegye. Ezért az apa helyesen teszi, ha felesége szív iskolájában tanul. Hagyja magát kiegészíteni a felesége által. Az apa feladata, hogy a tekintély elviselésére, merészségre tanítsa a gyermekeket. Ez meg sokszor az anyáknak nehéz. Féltik a gyermeket. De mi lesz egy agyonféltett gyermekből? Itt az anya hagyja magát kiegészíteni férje által.

Apának és anyának más a nevelési küldetése. Mind a két elvre szükség van, tehát kiegészítjük egymást.

(A vastagon szedett szövegek Kentenich atya gondolatai az apai hivatásról.)

7. Új kor, megújuló szeretet

Ma a változások korát éljük. a gépeink egyre gyorsabban elavulnak, mindig kijön egy frissített verzió, új tárgyak kúsznak be az életünkbe, egyre kisebb hordozható számítógépek jelennek meg, az internet már telefonon is elérhető, sőt a leveleimet is olvashatom befelé menet a munkahelyre...

„Elképzelhetetlen, hogy a Tv-ben egyetlen program menjen, és a téma mindig változik: krimi, természetfilm, sportesemény. De ez sem elég. Nem is csak egy adó van, hanem számtalan. Minden változik, és ez „szép”. Változik a lakás a bútorok, a munkahely, a barátok és... a házastársak is.

Vannak gyerekek, akik már a második édesanyjával élnek. Vannak diákok, akik minden évben iskolát váltanak, munkások, akiknek újra meg újra más munkatársuk van... Szép mindig új autóval járni.”

Míg mi felnőttek digitális bevándorlók vagyunk, gyerekeink digitális bennszülöttek... Tehát amíg gyermekeink remekül eltájékoznak az informatika világában, mi csak kullogunk az események, információk után.

Amikor váratlanul érnek a változások és nincs időnk felkészülni, az nehéz, de ezek mögött is keressük Istent.

Az életünkben megpróbáltatásokkal találjuk szembe magunkat, amikor nehézség, gond vagy probléma adódik. A változás egy kihívás, más, mint ami volt, ne legyen olyan unalmas az élet. Életünk folyama, különböző korszakokból áll, mindegyik más és más, ez lenyomatot hagy a kapcsolatainkon, saját magunkon. Amikor megjelenik a probléma, megtorpanunk, nem látjuk a jó megoldást, megoldhatatlannak tűnik, kell egy kis idő, hogy kezdjünk vele valamit.

Társunkkal leélt életünknek különböző szakaszai figyelhetők meg. Házasságunkban vannak szakaszok, amikor minden könnyű, s vannak rossz korszakok, amikor minden idegesít, nehezen értjük a másikat, zavarnak a mozdulatai, valami megváltozott...

Minden ami élő változik. Szeretnénk megérteni a körülöttünk levő változó világot, „kezünket a kor pulzusára, fülünket Isten szívére téve...” – mondja Kentenich atya.

Életünk történéseit, világunkat megfigyeljük, szemügyre vesszük, nem reagálunk azonnal, hanem rátekintünk. Így jobban észrevesszük az összefüggéseket, mélyebbre látunk, higgadtabban tudunk válaszolni a minket érő impulzusokra. Akkor tudunk jó választ adni, ha jól megfigyeljük világunkat, korunkat.

„*A világban éljünk, de ne e világból*”. (Kentenich atya) Ez az a mondat, ami kezdettől fogva legjobban megragadott bennünket a schönstatti gondolatok közül. A mai kor kihívásaira kell keresnünk és megtalálnunk a helyes válaszokat. Olyan jó, hogy épp erre hív meg az Atya minket, családokat, hogy ne elvetni akarjuk korunkat, kivonulni a világból, hanem két lábbal a földön járva Felé törekedjünk.

Napjainkban jól érzékelhető az **én**, az egyén szükségleteinek túlsúlyozása. Ez magam körül forgásra is kísérthet, punnyadtá tesz. Azonban ha társamra tekintek, vagy a közösségemre, akkor abból erőt merítek, látom, hogy ő máshogy csinálja, és ez felvillanyoz, többre sarkall, húz előre.

A kereszténység azt jelenti számunkra: **Isten által szeretve lenni**. Ez egy jó állapot, édes, mosolygós, vidámságot sugárzó, nem savanyú, mert szeretve vagyok: a társamon keresztül, a gyerekeimen keresztül, a közösségemen, barátaimon keresztül.

A mai korszellem jellemzője, az énnel az előtérbe kerülése. Ennek pozitív vetülete, hogy jó érezni, fontos vagyok. Mindegyikünk vágyik a személyére szabott, kitüntetett figyelemre. A jelmondatunk is erről szól, **atyám szemefénye vagyok**, akkor már jöhetnek a kihívások.

Amikor nehézségünk van és bajban vagyunk, nem látjuk a megoldást, elindulunk egy **úton** és keressük hogyan tovább. Milyen felszabadító gondolat, hogy nem kell rögtön mindenre tudni a választ, keressük a helyes irányt, a jó lépéseket.

Azt mondom magamnak, ha jön egy változás, egy probléma... úton vagyok, keresem a jó megoldást.

A párok közti konfliktusokban előfordul, hogy nem tudjuk pontosan megfogalmazni, ami nehézség, csak panaszkodunk, körülírjuk, s a beszélgetésben alakul ki, hogy mi is a probléma magva. A közös **útkeresés** előre viszi a társakat, amikor rátekintünk a problémánkra, forgatjuk a gondunkat, szavakba öntjük, egyszer csak rátalálunk a konkrét nehézségi pontra... Türelem és beleérző készség kell, hogy a probléma képe összeállhasson.

A válságból akkor tudok kilábalni, ha nem egyedül akarom megtalálni a megoldást. Ha észreveszem, hogy szükségem van a másikra, hogy a gond megoldódjon. Ha az egységünk hiánya megterheli a kapcsolatunkat, akkor innen kell kiindulni, ez egy másik közös pont lesz, de ez lesz a kezdete az új egységnek. Akkor valami egészen más lesz, a szeretetem az jelenti, békében vagyok veled, jó veled lenni. Akkor a szeretetem egy keresés lesz. (Tilman atya)

Időnként újra kell gondolni szeretetünket, kapcsolatunkat: társunk felé, gyermekeink felé.

Szeretetünk megújítása nagy kihívás minden életszakaszban.

Ne hasonuljatok a világhoz, hanem gondolkodástokban **megújulva** alakuljatok át, hogy felismerjétek, mi az Isten akarata, mi a helyes, mi a kedves előtte és mi a tökéletes. (Róm 12,2)

Hogyan tudom a szeretetemet éretté tenni arra, ami következik?

„Szeressetek tettetés nélkül, irtózzatok a rossztól, ragaszkodjatok a jóhoz. A testvéri szeretetben legyetek gyöngédek egymáshoz, a tiszteletadásban előzzétek meg egymást. A buzgóságban ne lankadjatok, legyetek tüzes lelkületek: az Úrnak szolgáltok. A reményben legyetek derűsek, a nyomorúságban béketűrők, az imádságban állhatatosak. Éljetek egyetértésben. Ne legyetek magatokkal eltelve. Ne engedd, hogy legyőzzön a rossz, inkább te győzd le a rosszat jóval.” (Róm 12,9–12)

A szeretetünk megújításának az a titka, hogy érteni akarjuk a másikat. Kihívás legyen a számunkra, belehelyezkedni abba, ami őt mozgatja, még akkor is, ha ez nekünk ismeretlen terület. Példa

Ez kimondható minden életkorra, korszakra, az odafordulás mértékétől lesz valódi a szeretetünk, és élő a kapcsolatunk.

Jelen vagyok a számodra, vagy annak a dolognak a számára, amit éppen csinálok.

„A szíven van a legnagyobb hangsúly. Mit jelent az, hogy a szívemet az állandó rendelkezésemre bocsátom? Azt jelenti, hogy bármikor, bármilyen ügyeddel hozzám fordulhatsz, és biztos lehetsz afelől, hogy szívesen fogadlak, törődöm veled, együtt örülök az örömmel, a szívemre veszem a gondodat és így keresek megoldást. Mégpedig ezt nemcsak elhatározom és erős akaratral így fogadom, hanem azt is megígérem, hogy a szívemmel, vagyis a tudatalatti érzelmi világgal is, a személyiségem legbensőbb központjából is feléd fordulok, és a gondodat viselem.” olvastuk Kentenich atyánál.

Ez a teljes odafordulás a társamra is vonatkozhat. Osztozni a más-sik hangulatában, ez is a szeretet lépcsőfokainak egyike. Sose szabad feladni azt a reményt, hogy megértsük a másikat. Fontos, hogy a lelki odafordulásunknak legyenek testi megnyilvánulásai is. Kifejezzük szeretetünket érintésünkkel, öleléssel, simogatással...

Egy súlyos beteg, csontvelő átültetésen átesett férj műtete orvosi-lag jól sikerült, de egyhetes steril szobai kezelése alatt nagyon lassan javult, lelkileg nagyon lent volt. A kezelő orvosa egy szokatlan ötlettel állt elő. Megkérte a beteget feleségét, hogy – persze állig steril felsze-relésbe öltözve – menjen be a férjéhez és ölelje meg olyan hosszan, ameddig mindkettejüknek jól esik. Ez után az alkalom után szemmel láthatóan megindult a felépülés.

Nem csak a társammal van ez így, hanem a munkámban is az új-bóli jó elhatározáson, az odafordulásom mikéntjén múlik a minőség. Akkor hoz örömet a munkám, ha odaadóan végzem.

Különböző korszakai vannak a gyermekeinknek, így a gyermek-nevelésünknek is. Amikor ezt **kihívásnak** éljük meg, akkor ez más minőséget ad, a változásokhoz való hozzáállásunkban.

A gyermekem is lehet egy kihívás, nem értem őt, ismeretlen te-rület az új világ, amit hoz az ő fiatalosságával, megannyi váratlan fordulat. Első reakciónk, hogy ezt nem. A váratlan nehéz helyzetek rögtön ellenkezést váltanak ki belőlünk. Ilyenkor Tilmann atya biztat minket, keressünk magunknál valami hasonló nehézséget, amivel gyermekünk küzd (ezzel közelebb engedjük magunkhoz gyermekünk problémáját) és ebből az alapállásból reagáljunk a problémára.

Pl. készülök a lurkó rendetlensége elleni kirohanásra, előtte gon-doljak rá, mi van az én asztalomon.

Ha valami fontosabb döntés merül fel, nézzünk magunkba mé-lyebben, így nem az első tiltakozás lesz domináns a reakciónkban (pl. várjunk három napot).

– Gyermekem félévi bizonyítványa lesújtott. – meséli egy anyuka. Elment egy kicsit a szobájába, majd később, így fordult a fiához:

– Akkor most hogyan tovább? Te mondd meg, mit teszel, hogy jobb legyen a bizi? Ettől erőre lehet kapni, benne van, hogy nem öröm a helyzet, de melletted állok, kapd össze magad, támogatlak, de ezt neked kell megtenned...

Egy gyermekünkön keresztül, akivel most aktuálisan nehéz, akar a Jóisten tovább képezni bennünket, edzeni akarja a szeretetünket.

Kihívás hogyan találjuk meg erre az új helyzetre az előrevivő új utat, hogyan tudunk a nehéz helyzetből továbblendülni, hogyan tudom megújítani az odafordulásomat, elfogadásomat, végső soron a szeretetemet.

Egy idős atya mesélte, hogy megfigyelése szerint a mai gyerekek lusták. Csak így nyugodtan, mint higgadt ténymegállapítást közölte. Ezt a nemzedéket így kell elfogadni, és erről a pontról kell őket eljuttatni a helyes útra. De ehhez fel kell mérni, milyenek a mai fiatalok, hogyan lehet megtalálni hozzájuk az utat. Érteni és ismerni kell őket ahhoz, hogy hatni tudjunk rájuk, hogy vezethessük őket. Az **odafor-**
dulás mikéntje a kulcs.

A kisleány harcol az apjával, éppen bunyóznak, csépelik egymást, és mégis valamifajta szeretet él meg a gyerkőc, a végén az apja a vállára hajtja a fejét... Gyermkeinkkel folytatott küzdelmeinkben mindig érzékelhető legyen, hogy szeretet van bennünk irántuk.

A szeretet megújításáért való fáradozás legyen a programunk.

Szűzanyánk a szentélyben

Kentenich József atya előadása

részlet

Madison, 1953. szeptember 13.²

Mit jelent, hogy a Szűzanya különleges módon él és dolgozik a szentélyben?

Nézzük meg ezt a gyakorlatban. Például jön egy család és gyermeket szeretnének. Kettő van már nekik, de hármát, esetleg ötöt szeretnének. Talán ennyi sem elég nekik: tizenkettőt szeretnének, de legalább hatot vagy hetet. Mi van akkor, ha nem sikerül? Ha nem jön a gyerek?

Ne felejtjük el, Isten anyjának Isten királysága a legfontosabb, ezért gondoskodik ennek a királyságnak új tagjairól is! Szóval felel a gyermekeinkért is.

Megyek a Szűzanyánkhoz. Lehet otthon egy képem róla, vagy a Mária-oltárához mehetek egy templomban, és azt mondom neki: „Szűzanya, nézd, a férjem még egy gyermeket szeretne, és én is. Sok lányunk van már, ezért most egy fiút szeretnénk.” Előfordulhat ilyen.

Nézzünk egy másik esetet. Schönstatti lettem, és azt gondolom: hábár a Szűzanya mindenhol figyel az imámra, de szívesebben meghallgatja a szentélyben. Akár ténylegesen meglátogatom a szentélyben, vagy csak lélekben. Ne felejtsek el, van, aki a szentélyhez kapcsolódva imádkozik, van, aki a szentély nélkül. Mit jelent ez? – Most az egyszer fogadják el anélkül, hogy elmagyaráznám, honnan tudom. Később még visszatérek rá. Most csak annyit akarok mondani, a Szűzanya különleges módon van itt jelen. Vagyis, ha kérek valamit a szentélyben vagy a szentélyhez kapcsolódva, a Szűzanya súgva gyorsabban válaszol – szívesebben, erősebben, kitartóbban. Mi következik ebből?

Máskor is alkalmazhatjuk ezt választ. Például a gyermekem lassan kamasszá válik. A kamaszok a saját fejük után akarnak menni. És én nem akarok mindig azzal előállni, hogy én jobban tudom. Nyilvánvalóan nem tudom a gyereket állandóan, éjjel-nappal felügyelni. Ez nem megy. Ezt nem lehet megoldani. Akkor hogy kéne nevelnem?

² The Family, At the Service of Life (Waukesha 1996. 218–224. old.)

Egyszerűen odamegyek a Szűzanyához, és azt mondom: „Nézd, a gyermekem a Te gyermeked is. Rád bíztam, még mielőtt megszületett volna. Felelős vagy érte.”

Szép, ha ezt meg tudom tenni. Mégis, ha ezt a szentéllyel kapcsolatban teszem – kérem, nagyon figyeljenek, mit mondok – az Istenanya boldogabban figyel és hallgatja meg imámat. Más szóval a Szűzanya rendkívüli módon, halkán szól ezen a helyen.

Sorolhatnánk a példákat és akkor még inkább értenék, milyen mély jelentése van ezeknek a szavaknak: a Szűzanya halkán szól hozzánk ezen a helyen. Észrevették, akik megtalálták a héten az útjukat, azokat a Szűzanya igencsak vonzza a szentélybe, mint egy mágnes? Idézzék fel, hogy vonzza a mágnes a vasat! Mária is egy ilyen mágnes. Vonzza az emberek szívét.

Ez az egyszerű kicsi hely! Mi hozza az embereket ide? Természetesen szép ez a hely, de a lényeg, hogy az Istenanyának rendkívüli hatalma van. Azáltal, hogy itt halkán szól, mindenkit ide vonz, akiben valami hajlandóság csak van, hogy szeresse a Szűzanyát. Mágnesként elkezd vonzani az embereket, még azokat is, akik csak keveset tudnak Schönstattról.

Most már érthetik, mire gondolok, amikor azt mondom, az Istenanya különleges módon szól itt nekünk? Olyan mintha Ő lenne a kötelék, ami egymáshoz kapcsolja az emberek szívét, és ehhez a kis szentélyhez köti, ehhez a kis helyhez, ahol Ő rendkívüli módon munkálkodik.

Talán azt kérdezik magukban: honnan veszi ezt? Kérem önöket, tegyék most félre ezt a kérdést, később majd válaszolok rá.³ Először is tudniuk kell, miről beszélek. Egy ideig elidőzünk ennél a gondolatnál, nem rejtünk el semmit, hogy világosan értsék, mit jelent, hogy az Istenanya letelepedik a szentélyben, otthonra talál és uralkodik itt.

Nekünk is meg kell találnunk az itt otthonunkat, otthont az szívünk számára, az egész család számára. Mondhatjuk, már kezdünk igazi schönstatti családokká válni. Van saját otthonunk, ahol az apa

³ Következő előadásában elmondja Kentenich atya, hogy a gondviselésbe vetett gyakorlati hit vezet a meggyőződésre, hogy a Szűzanya a szentélyben különös módon dolgozik.

és az anya leghangsúlyosabban dolgozik, és ahová mindig jöhetünk ínségünkben és örömünkben.

Valószínűleg most sok mindent sokkal jobban értünk, mint egy évvel ezelőtt a lelki napon. Emlékeznek még a kedves kis történetre, amit boldog Hermann Józsefről⁴ meséltem Önöknek? A történet nagyon egyszerűen kifejezi, amit a püspök mondott nekünk erről a helyről:⁵ „A Szűzanya ezen a helyen erősen sug.” Azt hiszem, a legendát újra el kell mesélnem. Csak az igazságról akarok beszélni. Tudják, ez egy legenda. Nem kell benne történetileg mindennek igaznak lenni, de amit élénk tár az a lehető legszebb gondolat.

Hermann József – mondja a legenda – szülei nagyon szegények voltak. Hasonló korú fiúkkal játszott és velük járt iskolába. Nagy különbséget érzett saját családjá és a többi fiú szülei között. Ők gazdagok voltak, az ő szülei pedig szegények. A többiek jól öltözöttek, ő pedig mindig szegényesen öltözött. Nekik bőven volt enni-innivalójuk, ők meg örültek, ha a legszükségesebbre futotta. És emberileg teljesen érthető módon azt kezdte érezni: bárcsak jobban menne a sorom, lennének szép ruháim, és ehetnék, ihatnék annyit, mint a többiek.

Hermann József nagyon szerette Máriát, és úgy beszélt vele, mint édesanyjával. Ezért fontos volt neki, hogy elmondja Máriának egyszerű gyermeki vágyait. Hogy válaszolt a Szűzanya? „Herman József, te kis buta. Ha bármire szükséged van, gyere hozzám! Nekem mindenem megvan, gazdag vagyok. Legközelebb, ha szeretnél valamit, gyere a templomba hozzám! Az oltár mögött találsz egy követ. Csak fel kell emelned, és mindent megtalálsz, amire csak szükséged van.”

Ez a beszélgetés ugyan meseszerűen hangzik, mégis el tudom képzelni, hogy valóban megtörtént. Meséltem már Szent Gerard Majelláról⁶ is, aki rajongva szerette az oltáriszentséget. Azt gondolkodott magában, az Úr igazán érthetetlen, miért engedi elzárni magát egy picic dobozba. Egyszer egyedül volt a templomban – ez nem mese,

⁴ Boldog Hermann Joseph (1150–1241) premontrei szerzetes. XII. Piusz avatta boldoggá 1958-ban.

⁵ 1953 június 20-án szentelték fel a szentélyt, ahol Kentenich atya beszél. A szentelést végző püspök mondta a beszédében: „Úgy tűnik nekem, a Szűzanya sug ezen a helyen.”

⁶ Majella Szent Gellért (1726–1755), ünnepe október 16. A várandós édesanyák védőszentje.

valóban megtörtént – odalopódzott a tabernákulumhoz, és megkérdezte: „Uram, milyen bolond dolog az, hogy mindenható vagy és mégis engeded magad ide bezárni?” Isten válaszolt neki: „Gellért, te sokkal bolondabb vagy, mint én: idejössz, és ezt mondod nekem!” Ennyire természetesen beszélgettek egymással.

A „bolond” szó természetesen itt a szeretet kifejezéseként értendő. Figyeljék, mennyire egyszerűen beszélnek a szentek Istennel és Máriával. Ezt kell megtanulnunk!

Most térjünk vissza boldog Hermann Józsefhez! Nem kellett neki, hogy a Szűzanya kétszer mondja – menjen az oltár mögé. Képzeld el, mire lehet szüksége, gondoljanak a gyermeki vágyaira. Akart egy almát, egy körtét vagy egy szilvát. Vagy szüksége volt ruhára, alsóneműre. Vagy édesanyjának kellett egy kis pénz vagy hal... Nem tudom pontosan, mire volt szükségük. Ő nem tévovázott, egyszerűen tudta, hogy a Szűzanya segít neki minden szükségben. Egyszerűen a Szűzanyához fordult: „Jó lenne egy hal.” És Szűzanya válaszolt: „Tudod, hol a kő!” Ő felemelte a követ, és megtalálta a halat, vagy egy inget... Ez egy legenda. Nem lehet pontosan tudni, mit kért vagy mit talált ott.

És hogy megy tovább a történet? A barátai hamarosan észrevették a változást és kérdezték: „Mi történhetett, a szülei most is olyan szegények, mint voltak?” Ilyenek a fiúk: követték Józsefet és rájöttek a titkára, de sosem árulták el neki. Mi volt a titka? Az ő titka Máriával kapcsolatos. Elképzelhetik, ahogy a fiúk elbújtak a gyóntatószékben, hogy megijesszék. Nem ismerünk minden részletet, de az biztos, hogy látták, mindent a kő alól vesz ki. Ezért mikor József elhagyta a templomot, ők is odamentek a kőhöz és felemelték – és? – nem találtak semmit.

Értik? A Szűzanya Hermann Józsefnek megígérte, hogy megsegíti a kőnél, és József hitt Máriának. A többiek viszont nem.

Értik, mit jelent, mikor azt mondjuk: „A Szűzanya ezen a helyen különösen súg nekünk?” Itt Ő erősen hat. Mi szeretnénk? Mint a kis Hermann József, odamenni a Szűzanyához, és felemelni a követ. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy neki adjuk minden kis és nagy gondunkat, vágyunkat. Illetve ajándékokat is viszünk neki. Ő is szeretne kapni tőlünk valamit. Később majd beszélek arról, mi lehetne ez.

Folytatom a magyarázatot arról, hogy „A Szűzanya ezen a helyen különösen súg nekünk.” A „különös” szó erősen megfogott. Mi következik ebből?

Jöjjön a következő lépés: a Szűzanya itt lakik és dolgozik, hogy neveljen minket. A nevelőnő szónak visszhangra kellene találnia a szívünkben és a gondolkodásunkban.

Mi mind érezzük, hogy a nevelés egy nagy probléma. Gondoljunk akár a saját nevelésünkre, akár a gyermekeink nevelésére – a kicsikre, a kamaszokra vagy a felnőttekre. Ma a nevelés a szülők és a családok legmélyebb problémája.

Most jön a Szűzanya, és súg, mint a mi nevelőnk. Mi jelent ez? Letelepedett itt, mint egy nagyszerű nevelőnő, és minden nevelési kérdésünkre választ akar adni. Nemcsak egyszerű tanácsokat akar adni, hanem gondoskodni akar a nevelésünkről és a gyerekeink neveléséről is. Értsék meg kérem, mit is jelent ez ma, mikor az egész világ teljesen tehetetlen. Hogy neveljünk, milyen irányban és mi a célunk? A Szűzanya erősen dolgozik itt és le is telepszik. Mindenkit nevelni akar, aki ide jön, de ugyanakkor eszközként is használni akarja őket, azért, hogy ők maguk is nagy nevelőkké váljanak.

Az a kijelentés, nagyon megragadott, hogy a Szűzanya különlegesen súg. Mivel a Szűzanya nevelőként dolgozik itt, ezért másképp dolgozik itt, mint más zarándokhelyeken. Mint nevelőnek rá kell vennie minket, hogy foglalkozzunk az önnevelésünkkel. Mit jelent ez? Ahhoz, hogy kézbe vegye itt a nevelésünket és gyermekeink nevelését, együttműködést vár tőlünk. Gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha hozzá jövünk, nem jöhetünk üres kézzel. Tele kell hogy legyen. Mit jelent ez? Legyen tele a kezünk önnevelési próbálkozásainkkal. Azt kell mondanunk neki: „Vedd kézbe a nevelésemet! Nézd a jó szándékomat! Gyakran ingerült és ideges vagyok.” Vagy egy férj gondolhatja magában: „Mikor hazaérek a munkából, állandóan zsörtölődöm a feleségemmel. Tudom, hogy ez felborítja a családi légkört.” Nem elég imádkozni: „Szűzanya, segíts nekem, hogy békésebb legyek!” Ő ezt fogja válaszolni: „Először igyekezz, próbálj nekem örömet szerezni, szedd össze magadat! Azután hozd el kis törekvéseidet, és én gondoskodom arról, hogy igazán nagyszerű ember légy.”

Értik a nagy különbséget? Mi nem egyszerűen kérni jövünk, hanem adnunk is kell valamit. Ez igazán nagy dolog.

